

DEMOCRAȚIA

Revistă politică, economică și literară

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ*)

SUMARUL:

- Nicolae I. Popilian . Brigandaj politic.
 Mireio . Doina. (*In formă populară*).
 Mihail Drăgănescu . Libertatea în artă.
 Alex. Carianopol . Un nou partid.
 I. C. P. . Mișcarea literară a Craiovei.
 Azistent . Sărbătorirea democrației conservatoare la
 R.-Vâlcea. *Notițe*.
 Nip. . In chestiunea infrumușetării stradelor Cra-
 iovei. Nesocotirea unui regulament.
 Av. Vasculescu . Prințul, traducere din N. Machiavelli.
 N. I. P. . Răspuns la o nedumerire.
 Mireio. . Cupidon.
 * * . Moravuri politice.
 * * . Moravuri gazetărești.
 * * . Politica internă.
 * * . Politica externă.
 A. C. și M. D. . Dela frații de peste hotare.
 * . Felurite.
 E. Taină și N. I. P. . Revista revistelor.

REDAȚIA :

Craiova Strada Horia No. 3

ADMINISTRAȚIA :

La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

PLĂTIT ÎNAINTE

Un număr 10 bani

*) Cu începere dela 1 Septembrie 1908 apare săptămânal.

Director-proprietar, *N. I. Popilian*, avocat
Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, avocat

Comitetul de Redacție:

Dem. Constantinescu, profesor, prim redactor

Alex. Bărbulescu, profesor

I. C. Giulescu, avocat

Ion N. Popescu, fost magistrat, avocat

Sc. Constangioară, avocat

Alex. Carianopol, „

G. G. Petrescu, „

I. F. Popescu, „

N. Constantinescu, „

I. Mitrică, „

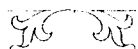
Av. Vasulescu, „

Const Turceanu, „

Ștefan Severin, „

Adrian Zeuleanu, „

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Cine primește două numere consecutive se consideră ca abonat.
Cine nu achită abonamentul dupe al doilea număr, i se va întrerupe trimiterea.**

Domnii abonați sunt rugați a trimite costul abonamentului de 5 lei la administrația revistei „Democrația“. Chitanțele de primire se vor înainta imediat.

Administrația.

BRIGANDAJ POLITIC

Este în amintirea tuturor întâmplarea unei misionare americane, care venind nu de mult să-și spună cuvântul său de ordine către năpăstuitele popoare din Balcani, a căzut în mâinile briganzilor ce abundă în munții Macedoniei și n'a fost liberată decât în schimbul unei însemnate sume de bani.

În România de astăzi, adânc sbuciumată din cauza multor chestiuni sociale — pe care politicienii de până acum au știut numai să le exploateze, fără a se sili să le rezolve—s'a ivit de 5 luni de zile un partid nou, cu o doctrină atât de frumoasă, așa că în scurtă vreme ajunse să întrecă în număr pe cele două partide existente în țara noastră.

Doctrina *conservatoare democratică*, expusă de oratorii noului partid în aplausele a mii de cetățeni veniți să-i asculte în întrunirile publice din toate orașele, se rezumă astfel:

1) Reforme potrivite cu natura și dezvoltarea poporului nostru;

2) Libertatea și egalitatea politică a cetățeanului, dar nu până acolo în cât interesele superioare să fie înăbușite de interesele individuale;

3) Distrugerea *oligarhiei* ce ne-a condus până acum;

4) *Mijloacele* politicii conservatoare democratice contribuiesc la ridicarea morală a țării. Nu se ațâță cetățeni la luptă de clasă pentru înlăturarea reformelor ce propune alt partid, ci oratorii partidului răspândesc în masa poporului *convingerea*, că adevăratele reforme se obțin prin *spiritul de ordine* și consolidarea morală a claselor sociale.

Aceasta este doctrina și mijloacele de care se servesc conservatorii democrați, și lumea redeșteptată la cuvântul lor, aleargă de bună voie să se adape la izvorul binefăcătoarelor idei propovăduite cu blândețe de *genialul reformator* care este *Take Ionescu*.

Dar s'au găsit în țara aceasta prea tolerantă, oameni politici al căror nivel moral nu este mai ridicat de cât al *briganzilor* ce au răpit pe *misionara americană* în Balcani.

După ce acești politicieni au comis fapte urâte, ba unii chiar odioase, pentru care au suferit *condamnațiuni penale*, ori disprețul opiniei publice, învechiți cum sunt în rele și ne mai având nimic de pierdut, coprinși de disperare când s'au văzut demascați de politica partidului conservator democrat, se dedau azi la un adevărat *brigandaj politic*.

E destul creștinului să apuce pe calea păcatului, căci greu se va mai opri!

Politicieni ca d-nii Filipescu, Panu, Marghiloman și alți, atât de compromiși în fața opiniei publice, după ce au încercat toate infamiile, îi vedem acum incurajând cu cuvântul și cu fapta pe derbedeii târgurilor ca să lovească și să necinstească pe partizanii d-lui Tache Ionescu, cari nu aduc lumea la întruniri cu *zapcii*, nici cu *sutari*, dar cu vorba bună și împăciuitoare.

A plăti niste nenorociți, a-i incuraja să spargă capul, ori să seccafestrezze pe oamenii cari propovăduiesc adevărul și morala, nu este aceasta un *brigandaj politic*?

Nu ne mirăm de acei condamnați 5 ani de închisoare pentru că a înjurat pe Vodă, condamnați ca simpli omorători, condamnați de opinia publică — și poate în viitor

de tribunale—pentru că și-au însușit bani publici în sumă de 400.000 de lei,—nu ne mirăm de acest soi de oameni ce au provocat faptele ticăloase de la *Târgoviște*, dar ne mirăm de *nebunii* cari mai cred că asemenea *briganzi politici* ar mai putea fi chemați la vr'o demnitate în țara noastră.

Nu, poporul român n'a ajuns în așa hal de stupiditate, încât să poată îngădui, ca regele lor să-și aleagă sfetnicii săi din astfel de oameni detestabili.

Și cei cari se încearcă să-și ajungă scopul prin *teroare*, se înșală.

Opinia publică românească i-a condamnat și i-a îndepărtat pentru totdeauna de la treburile publice.

De acum, orice asalturi disperate sunt zadarnice.

Nicolae I. Popilian
Advocat.

D o i n a

(În formă populară)

*Codrule cu flori de crâng,
Am venit ca să mă plâng,
Am venit să-mi spun tot dorul
Să mi-l murmure izvorul;
Eu să plâng și el s'asculte
Și să-i spun lui multe, multe...
Și să-mi cânti durerea mea
Codrule cu frunza ta,
Și cu iarba din răzoare,
Și cu pasări călătoare.*

*Nu știu ce să mai mă fac,
Codrule, caci sunt sărac!..
Cum răsar pe câmpuri spinii
Ne-au îmbăbușit streinii,
Și ne fură tot belșugul
De rămâne 'n țarnă plugul,
Și ne plângem de nevoi
Fără plug și fără boi,
Fără casă și pământ,*

*Fără brazda de mormânt;
Florile se vestejesc,
Toți voinicii oflesc,
Și suspină fetele
Scuturându-și pletele.*

*C'am ajuns în așa vremuri
Codrule să te cutremuri,
C'am ajuns așa nevoi,
Crângile să ți le 'ndoi,
Și să plângi codrule, plângi
Crângile să ți le frângi,
Și să plângi și să jelești
Și din freamăt să doinești...*

*.....
Doină, doină dulce glas
Numai tu ne-ai mai rămas
Să ne alini durerile
Și nemângăerile!*

Mireio.

Libertatea în artă

S'a discutat mult în trecut și exista un labirint de idei, asupra definițiunii artei, căutându-se și aci a se introduce restricțiuni, s'au cum s'ar zice, pare că s'a făcut și în artă o politică oare-care, vroidnd să i se sugrume libertatea.

Polemica cea mai interesantă a fost pe timpul când apărea *Vieța* sub direcțiunea d-lor Vlahuță și Ureche și *Adevărul literar* sub conducerea repausatului Toni Bacalbașa.

Unii căutau să susțină arta, ce se serie în interesul unei clase. Aceștia o priveau numai din punct de vedere social și o numeau tendențioasă. Alții combăteau aceasta pe vechia teorie: arta e frumosul.

Aceștia erau cu arta pentru artă, și o priveau numai din punct de vedere estetic. Tot în partea acestora putem pune azi pe simbolisți, cari țin spre pildă, ca într'o poezie să fie cuvinte sonore, muzică, să sune plăcut urechei, neglijind fondul în folosul formei, deci aceștia au în vedere tot frumosul. Și ori câte vor mai fi, toate se rezum, se restrâng, la două clase. Una văzută din punct de vedere social, și deci dându-i acest caracter; și a doua văzută din punct de vedere al frumosului, și dându-i un caracter estetic. Ambele au de scop o *tendință*. Fie că se va arăta prin cuvinte sonore, simbolistice, orice; fie că se va plânge, râde, de orice și cine etc..., se are în vedere un obiect de arătat.

Aceasta fiind o *tendință*, *orice artă deci e tendențioasă*.

S'a mai discutat odată, despre concentrarea artei în folosul unei clase: aceea a proletarilor *)

Aceasta s'ar numi *impunerea* artei.

Artistul trebuie să fie liber a plânge ce vrea, ce simte; a râde, a înfiera pe cei răi societății; a cânta natura ori dragostea care-l impresionează; a plânge pe cei mizeri; a găsi răs și plâns în natură, în iubite și în orice vrea; aceasta atârnă de firea lui; iar tendința va exista de la sine, căci arta tinde a arăta ceva.

Unii suferă bunioară pentru mizeria semenilor și își manifestă sentimentul pentru cei mizericordioși; alții pătrund cu mintea și nu pătrund cu inima; și așa mai departe.

*) Teză susținută de repauzatul Toni Bacalbașa în polemica literară, dusă cu revista „Vieța“.

Și unii și alții, își manifestă simțirile, plângând sau pentru el dacă e trist, sau dacă e vesel rîzând etc.

Ori cum ar fi, arta e manifestarea sentimentelor; artiștii arată altora, aceia ce simt ei, despre dînșii, s'au despre alții.

Artă e de natură psihologică, fiind exprimarea sentimentelor.

Putem însă impune artistului de a scri numai pentru frumos? Iarăși nu, căci n'ar fi firesc, n'ar fi sincer. Și una și alta ar fi nefiresc, de a opri ceia ce fatalmente dictează natura, caracterul.

S'a pretins a se susține o teorie absurdă, adică, de a nu se mai cânta iubirea; de a nu mai fi subiectivi în artă, arătând ca pildă: că pentru amor, să ne închipuim că avem 1.500 de cuvinte, cari tot învârtindu-se și combinându-se, va ajunge în a se pune unele lângă altele, fără nici-un rost și va forma e alababură de cuvinte, care va da naștere la o finală catastrofă! *)

În muzică avem 7 sunete, cari se combină la infinit și combină cele mai variate, complexe și sublime melodii, fără a se termina cu combinarea și fără a se întâmpla cândva, vre-o finală catastrofă.

Artă trebuie să aibă o *libertate absolută*, cât privește frumosul, binele social și propășirea culturii.

Oricine poate face artă, redându-și în afară impresiunile produse de natură. Bine înțeles, să le poată da astfel, pentru a se numi artă. Și acesta se va numi artist, scriind pentru orice semen, sau numai pentru sine, sau pentru propășirea oricărui bine moral, social etc.

Să luăm exemple de arte și artiști, pentru a pune în evidență, feluritele naturi ale artei și diferitele tendințe sufletești.

V. Hugo, a cântat iubirea, clasicismul mizeria întregii lumi; *Schakespeare*, mestosul pesimism „to be, or no to be“ al lui „Hamlet“; *Dostoevski*, mizeria socială; *Zola*, a răscolit lumea burgheză, făcând din descrierea celor mai urâte scene omenești, opere monumentale de artă ca în „Germinal“; *Goethe*, măiastra adorațiune a lui „Werther“, pe „Faust“ ce căuta să pătrundă în misterele necunoscute muritorilor; *Lenau*, *Eminescu*, durerile personale și amoroase, adâncul

*) A se vedea „Scrieri literare“ de Ionescu Raicu-Rion Iași.

pesimism; *Paul Verlain, Wagner*, ideile lor simbolistice; *Sinkievici*, creștinismul; *Alexandri*, lumea lui frumoasă și optimismul; *Molière* a răs; *Camille Flammarion* a poetizat știința stelelor, etc.

Toți sunt artiști, iar ce au produs, s'a numit artă.

Și aceste producțiuni, n'au nimic comun; nu au fost scrise numai pentru frumos, să facă artă, pentru artă; sau numai pentru *cauze sociale*, să facă artă tendențioasă socialistă; căci vedem în ele: adâncul pesimism al lui „Hamlet“; înalta filosofie a lui *Goethe*; durerea amoroasă a lui „Werther“; răsul fin al lui *Molière*; simțirea omenească pentru semenii a lui *Dostoewski*; misticismul lui *Hugo*; poezia știință a stelelor a lui *Camille Flammarion*; și așa mai departe.

Toți au făcut artă, s'au numit artiști,

au impresionat inimile în felurite chipuri, au lăsat o adâncă impresie în suflete după citirea lor, având în vedere nu numai frumosul, sau numai vre-o tendință socială.

Arta nu e numai frumosul; nu e numai o tendință socială: *ci e redarea în afară, a impresiunilor produse de natură asupra artistului; ea este reprezentarea în o formă aleasă a sentimentelor. Fie ea, forma, de caracter estetic, fie de un caracter social, natural, etc. Arta trebuie să fie independentă în formă și subiect, și poate fi mărginită în formă și subiect, după numărul de caractere. Ea poate avea orice caracter, cu alte cuvinte, poate fi liberă, pentru că e un produs de natură psihologică.*

Așa este firesc, așa este sincer, a se defini arta.

Mihail Drăgănescu.

Un nou partid

Toată mișcarea care se observă de 5 luni de zile în vechile partide istorice, se datorește unui fapt, care are o deosebită importanță politică. Acest fapt este crearea partidului conservator democrat care ia zilnic proporții tot mai mari, grație strălucitoarelor izbânzi pe care le câștigă șeful său, d-nu Take Ionescu, în numele partidului și pentru binele Țării.

În adevăr, d-nu Take Ionescu, este omul pe care Țara Românească nu l'a mai avut până la el și cine știe când se va mai naște un altul, ca el.

Dintr'o origine modestă, de unde n'avea să-l salte nici o avere cantacuzinistă și nici o ocultă brătienistă, a făcut primii pași în lupta vieții înarmat numai cu ceia ce natura l'a înzestrat în belșug: minte, inimă și darul cuvântului. Aceste 3 însușiri, de cari soarta este foarte sgârcită și pe cari le dă la foarte puțini, au însemnat de la început aparițiunea unui geniu, pe care astăzi o Românie întreagă îl salută și-l aclamă. În așa fel, nu e de mirare că l'am văzut operând marea transformare a partidului conservator și luându-și întreaga răspundere față de Istorie, care în nepărtinirea ei va trebui să zică: că de la 9 Ianuarie 1908, fața politică a României s'a preschimbat și că s'a ivit un nou factor de progres social, adică partidul conservator democrat. El a fost cel d'ântăiu care a înțeles rostul democrației la noi și tot

el a pus în discuțiunea publică marile probleme economice cari privesc muncitorimea românească, așa de numeroasă și atât de nevoioasă.

D-nu Take Ionescu, a scos partidul conservator din valca îngustă în care îl țineau ideile învechite a le unor reacționari și printr'un gest sublim l'a ridicat la înălțimea unei culmi frumoase, de unde i-a arătat alte orizonturi, noi idealuri, alte lumi pline de viață activă, de luptă neîncetată pentru un viitor fericit celor mulți, mulți de tot, a căror slăbiciune și desmoștenire de multe bunuri ale vieții, le vedea mai grozave din înălțimea sa.

Și atunci înțelegem ușor de ce partidul conservator democrat, are un așa răsunset puternic în mulțime—mulțime a cărei menire a înțeles-o, căci o chiamă și pe ea să participe la viața politică.

Partidul conservator-democrat așa cum s'a manifestat încă de la început, înseamnă că va trăi. Minte prevăzătoare a d-lui Take Ionescu, a pătruns de rândul acesta o mare taină a viitorului, totdeauna necunoscut. Cum că a ghicit-o bine și nu s'a înșelat, o dovedesc succesele de până azi și curentul enorm plin de simpatie și popularitate care s'a format în favoarea lui, de la un capăt la altul al țării Românești.

Alexandru Carianopol
Advocat.

Mișcarea literară a Craiovei

Până mai anii trecuți nu se putea vorbi de o mișcare culturală în orașul nostru, precum nici azi ca nu există cu adevărat și atât de puternică. Aceasta, însă, pentru două motive: ca să prindă o astfel de mișcare, e neapărată nevoie de un public pregătit, un public care să încurajeze astfel de manifestări și apoi să posedăm oameni capabili, cari să producă pe acest teren.

Și una și alta aproape ne-au lipsit nouă, craiovenilor. Mai întâi publicul nostru, e aproape nepregătit. Câțiva intelectuali, profesori și câțiva elevi, cari citesc, încolo o pleavă de materialisti. Oamenii cu o frumoasă poziție materială și socială, preferă sporturile și plăcerile scandaloase, înaintea sportului inteligenței și plăcerilor cititului. E un mediu vițios. Se joacă vecinic cărți, în familii și în cluburi adhoc, pentru înființarea căror niciodată ultimul ban nu-i scump, se frecventează localurile ordinare de corupție, redutele costumate și mai ales... se face politică lipsită de idei. Această periculoasă ocupație, a acaparat spiritele slabe. Și nu numai la noi, dar în toată țara. Pentru agenții electorali, se găsesse bani destui ca să se lăfăiască în cauciucuri, stropind cu noroi oamenii cinstiți, cari se mulțumesc a-i privi cu dispreț numai.

Într'un oraș, cum e Craiova, poate să trăiască, de pildă, orice ziar de șantaj, numai o revistă literară nu poate trăi. Se încurajează, în această atmosferă grea, sufocantă, oricare altul, afară de un talent.

Ce să faci? Așa e vremea, așa sunt moravurile!

Cât privește pe acei cari formează falanga scriitorilor și artiștilor în orașul nostru, trebuie să plece de aci, ca să poată a și câștiga o pâine. A, uitasem o importanță falsificată, dar cu etichetă frumoasă, are întotdeauna trecere.

Sunt exemple destule.

A trăit odată, în Craiova, poetul Traian Demetrescu. Dar cine l'a ajutat ca să nu se stingă de ftizie? Nimeni. Nici chiar după moarte, nu i s'a putut ridica în orașul său, orașul acesta, o statuă! Și doar a plâns și a cântat pentru toți! Traian Demetrescu ocupă un loc de cinste între literații țării acesteia.

A încercat și el, a face să apară „Revista Olteană“, însă, indiferența publică l'a scârbit și, mai mult, nu a mai avut

cu ce fonduri să continue această utilă publicație literară.

Erea un curent pe atunci. O ceată de tineri plini de visuri, tineri cu talent, cari, însă, întâmpinând grija zilei de mâine, au lăsat visurile, și-au omorât idealul și s'au îndreptat fiecare spre viața practică. D. Pencioiu azi e avocat, Traian Demetrescu plecase în gazetăria Capitalei, iar Vasile Petrescu, intrat în oștire, murind acum câțva timp căpitan. Ceilalți..... pe unde s'a putut.

Dar tot în acest oraș s'a născut și un Nicoleanu, care a dus, se ție, o viață prea sbuciumată.

Literați de seamă mai avem pe d-na *Lucile Kitzo* care a scris în franceză admirabile poezii pe cari le-a adunat în volumul său intitulat *Au claire du rêve* și mai avem pe mama sa, d-na Maria P. Kitzu, prima traducătoare în românește a *Divinei Comedii*.

Acum câțiva ani, niște tineri entuziaști, încearcă să reapară în memoria popoului Tradem, *Noua Revistă Olteană*. Dar încercarea e infructuasă și revista neavând alt sprijin, de cât un public restrâns a încetat din viață după 9 numere.

Totuși mișcarea continuă. Alți tineri, cu aceleași aspirațiuni, dar... dispunând de mai multe mijloace, precum și de o mare cantitate de curaj, au pornit o nouă mișcare. Sunt cei grupați în jurul revistei de azi „Ramuri“.

În primele numere întâlnim doar doi din acești tineri, cari conduc revista și azi, d. C. Ș. Făgețel și D. Tomescu.

Puțin câte puțin, în chip modest, revista prinde puteri, și de unde la început nu se citea cu încredere, „Ramurile“ cresc și... înflorăse.

Atunci se alipesc tineri ca G. C. Ionescu, un spirit analizator eminent, un stilist foarte bun; P. Partenie un prozator cu frumoase calități; N. Vulovici, cunoscutul și energicul poet militar; Ștefan Braborescu, subtilul și delicatul poet al inimilor; Elena Farago cea mai bună scriitoare a noastră—și alții. E e legătura sufletească între aceștia toți, pe care, cred, nu știu ce împrejurare extraordinară ar putea s'o sfârșească.

Cu aceștia revista capătă avânt.

Încep să trimită articole d-nii Iorga, Cuza, Dobrescu, profesori universitari,

Maior Al. D. Sturza, Sadoveanu, Gârleanu, Agârbiceanu, Ranetti, Bogdan Duică, Ecaterina Pitiș, M. Străjan și alți distinși literați.

Iată cum revista aceasta, cu asemenea colaboratori, cred că este una dintre cele mai de seamă din țară, când atâtea altele au căzut în dizgrația publicului.

Multumită, însă, „Ramurilor“, s'au mai tipărit în editură volumele D-nei Elena Farago: *Traduceri Libere* și *Șapte din umbră*, poezii originale, precum și *Calendarul* pe anul acesta, prezentându-se

în condiții mult superioare calendarului *Minerva*, care, se știe că era cel mai bun de până acum.

Și dacă revista aceasta, în astfel de condiții, a intrat deja în al treilea an de existență, sunt sigur că ea poate trăi și de acum înainte oricât de mult. Energia pe care știu c'o desfășoară, cu atâta dragoste și desinteres, tânărul și talentatul Făgețel, mă face, mai ales, să sper aceasta, fără teama desmințirii.

I. C. P-p.

Sărbătorirea democrației conservatoare la R.-Vâlcea

NOTIȚE

Avântul, pe care la luat în ultimul timp, democrația conservatoare, ne îmbărbătește și mai mult și ne poartă pașii oriunde o sărbătorire a ei se anunță. Organismul social are nevoie de viață, și acolo unde ea lipsește, fiind înlocuită prin monotonie și apucăturile zugrăvite de maestrul Caragiale, el trebuie să dispară prin, însăși, firea lucrurilor.

Acțiunile mari și trainice se săvârșesc prin însuflețire și prin armonie. Și aceste două însușiri caracterizează, pe deplin, noul partid, și fiecare întrunire strânge tot mai mulți tovaroși, în orașele unde se petrec.

Un grup de Craioveni am pornit spre R.-Vâlcea și norocul a făcut că de la Piatra-Olt, să călătorim alături de conducătorul partidului nostru. O tristețe melancolică ne cuprinde sufletele când dinnaintea ochilor se perindau lanurile de grâu, triste și posomorâte din cauza secetei.

Bucuria vine, însă, repede când stațiile ce străbătem sunt înțesate de țărani, bine făcuți, chipeși și faloși, falnici Vâlceni, împodobiiți în cămăși albe ca spuma laptelui, care ne întâmpină cu strigăte de bucurie și când fetițele și băieții innaintau bărbătește, aducând, flori frumoase de câmp, șefului nostru.

*

Entusiasm sincer s'a desvăluit la Drăgășani, de către marea mulțime călăuzită de harnicul conducător al democraților din Drăgășani, d-nul Matache Constantinescu. La mărturisirea de dragoste, a mulțimei d. Take Ionescu, răspundea

cu farmec și gingășie și cu atâta comunitate vorbea fiecăruia, încât vedem acolo o legătură mare, legătura și instinctul de clasă.

Un furnicar de lume, se zărește de departe, în gara din R.-Vâlcea. Când trenul oprește în răsuflete grele, din piepturile a sute de oameni izbucnesc în strigăte de: *Trăiască Take Ionescu*, iar d. A. Bottea îi urează bună venire înmânându-i un elegant buchet de trandafiri.

Delegații din Craiova, Pitești, Caracal, T.-Jiu, Drăgășani, Slatina, sporeau numărul Vâlcenilor și se încălzeau la olaltă de bucurie generală. Iar orașul avea înfațișarea că sărbătorește o sfântă zi națională, prin fluturarea numeroaselor steaguri care-și desvăluiau tricolorul în adierea înceată a vântului în timp ce în văzduh tremura melodia *Marșului Democrației*.

*

D. Costică Disescu, a oferit delegaților un banchet la care a luat parte 40 de persoane, în casa sa bătrânească, împodobită cu mobilă veche, românească, cu tablouri din timpurile noastre eroice, și-n cuprinsul acesta de înfațișare patriarhală, aveai credința că te găsești într'un templu de adevărată artă românească,

În timpul petrecerii a cântat muzica națională, iar la toasturi izbucnea *Marșul Democrației* sub conducerea însăși a autorului, d-l Mihail Drăgănescu.

D-l Caragiale a închinat în memoria lui Alex. Lahovari iar d-l Take Ionescu în memoria mamei d-lui C. Disescu. D-l

Disescu a răspuns cu ochii inumeziți de lacrimi.

O deosebită impresie a făcut cuvântarea bătrânului boer, Iorgu Lahovari. Urmați cu încredere pe Take Ionescu—ne-a zis — căci el este cel spre care-și ațintise privirile și căruia i-a proorocit șefia Lascăr Catargiu și Alex. Lahovari,

Această minunată petrecere s'a încheiat cu executarea cântecului de veșnică amintire a lui *Barbu lăutaru*, zis cu patimă de un viorist ce purtă costumul timpului trecut.

Ziua, la consfătuirea de la club, a fost atâta lume încât prietinel nostru, Păun Rădulescu, pentru ca să poată auzi cele ce se vorbeau înăuntru, a vărât capul pe o ferestruie. Fără să vreau mi-a venit în minte istorisirea unui veteran care 'mi povestea cum odată, la *Poradim*, pe timpul războiului de la 1877, statul major al Domnitorului nostru, eră adunat într'o căsuță mică și un general a vărât capul pe fereastă, de oarece înăuntru nu mai eră loc, ca să poată lua parte la consiliu ce se ținea în vederea unei lupte.

De la club mulțimea s'a îndreptat spre casele d-lui I. Dumitrescu, — unde s'a băut șampanie. Pe drum doamnele Davidescu și Botea au aruncat nenumărate flori asupra d-lui Take Ionescu.

Seara încă de cu vreme, invitații veniau pâlcuri, pâlcuri în frumoasa sală a teatrului Adrian. În sală mesele erau elegante împodobite cu flori; iar lojile, ocupate de doamne și domnișoare cari veniseră în număr foarte mare. La apariția D-lui Take Ionescu, muzica întonă maestros, *Marșul Democrației Române*, — în aplauzele și entuziasmul general, iar doamnele aruncau flori în calea șefului.

Râmnicu-Vâlcea a avut norocul, că în el o nouă chestiune să se releveze de către distinși oratori ai acestui partid, că: *Femeile Române nu rămân nepăsătoare la frumoasele lupte naționale ale bărbaților*, și că sufletul lor cald,

nobil, plin de avânt, conlucrează alături cu bărbații pentru mărirea și gloria României.

Dinstiși oratori în această memorabilă sară, și au luat frumoasa lor răsplată, fiind acoperiți de ploaia de roze ce curgea din lojile încărcate de frumoasele doamne și domnișoare.

În loji la banchet au azistat, Domnișoarele: Melinescu, Zugrăvescu, Z. Geblescu, Bogdănescu, Simian, Irina Vlădescu, Didina Pietraru, Mița Bădulescu, Madancovici, Constanța Măciuceanu, Marieta Măciuceanu, Iancu Urșianu, Marinescu, Dobriceanu surori, Manole. Apoi d-nele: Melinescu, Marie Grigorie Pleșoianu, Alexandrine Pleșoianu, Haralam Davidescu, Eugenia Măciuceanu, Zoe Manole, Ana Cocărăscu, Temelie, Anton Bottea, Ecaterina Bogdănescu, Lenuța Romașcu, Paul Geblescu, Nicu Puricescu, Const. Oromolu, Costică Ștefănescu, M. Hacıota, Simian, Nini Davidescu și alte multe al căror nume regretăm că ne scapă din vedere.

La orele 1 noaptea, banchetul s'a terminat, ducând fiecare în inimă neștersele impresii.

Au luat cuvântul la banchet d-nii: Iorgu Lahovari, Căpităneanu, C. Oromolu, Obdeanu, Gică Bădescu, Leon Ghica, Grigorie Lahovari, Paul Georgescu, Ovid Densușeanu, Maior Leculescu, Nicu Economu, Puricescu, Comăneanu, A. Botea, N. Popilian, Caragiale și C. Disescu.

D. *Take Ionescu* a pronunțat o entusiastă cuvântare, în timpul căreia doamnele aruncau asupra d-sale cu roze frumoase—cum numai la Râmnicu Vâlcea se găesc—și la un moment dat așa de multe flori au căzut încât abia mai puteam zări pe d. Take Ionescu din flori.

Așa s'a sfârșit încă o clipă de avântare sufletească pe care gurile rele ale babelor urăcioase a căutat s'o întunece.

Dar va veni o vreme, când mincinoșii secolului nostru, vor fi huliți de opinia publică a cărei conștiință se trezește tot mai mult la o viață nouă.

Azistent.

In chestiunea infrumusețării stradelor Craiovei. Nesocotirea unui regulament.

Craiova este un oraș mare și frumos, ar putea să fie trecut în rândul orașelor apusene dacă s'ar ține samă de alinierea

stradelor și arhitectura caselor.

Fostul primar al orașului Craiova, d. *Mișu Kintescu* conștient de importanța

ce are în infrumusețarea orașelor, alinierea stradelor și construirea caselor, a stăruit să se voteze un *regulament* prin care voia să facă din Bulevardul Carol I un bulevard modern. În acest regulament d-sa a prevăzut ca toate construcțiile ce se vor ridica pe Bulevardul Carol să aibă *anumită înălțime, înfățișare de vile* și să fie clădite la *patru metri distanță de stradă*.

S'ar fi putut parveni, ca să putem avea și în Craiova — unde s'a cheltuit atât de mult cu edilitățile — un bulevard modern, de oarece pe acest bulevard se află actualmente foarte puține construcțiuni.

Dar interesele politice nu vor să lase Craiova să-și capete aspectul unui oraș civilizată și regulamentul d-lui Kintescu luat dupe exemplul marilor orașe apu-

sene, va fi nesocotit pentru a satisface gustul unui consilier comunal d. *Marin Pretorian*, care posedând un loc pe bulevardul Carol, voește să-și clădească o casă la stradă într'un stil contrar regulamentului. S'a opus la această călcare a regulamentului d. *Iulian Vrăbiescu* și *Virgil Broscărescu*, totuși din cauza intereselor politice, căci d. Pretorian amenință cu trecerea la dizidență, suntem informați că regulamentul va fi nesocotit.

Ne place să credem, că mai sunt oameni cinștiți în sânul partidului Liberal din Craiova, cari nu vor primi să servească drept perdea pentru acoperirea afacerilor negustorilor politici.

Nip.

N. MACHIAVELLI *)

PRINȚUL

(Urmare)

De unde urmează ca să ai ca inimizii pe toți aceia pe care i-ai jicnit ocupând acest Stat și să nu poți păstra nici prietenia acelor care te-au pus în scaun neputându-i să-ți mulțumești într'un tot ce așteptau dela tine, nici să întrebunțezi mijloace violente în contra lor, din cauza că ești îndatorat către ei; căci ori cât de puternică ar fi o armată, ai totdeauna nevoie de bunăvoința pământurilor pentru a intra într'o provincie. Iată de ce Ludovic al XII-lea regele Franței, ocupă dintr'odată Milanul și-l pierdu tot așa de repede, și a fost de ajuns numai oamenii lui Ludovic (Sforza) pentru a-l respinge întâiaș dată, pentru că aceste popoare, care-i deschiseră ușile, fiind înșelate în speranțele lor și în bună starea cu care se măguleau, nu puteau suferi hărțuările noului prinț.

E prea adevărat că o țară cucerită după o revoltă se pierde mai cu greu a doua oară, căci prințul profitând de revoltă, nu există să privegheze la siguranța sa prin pedepsirea culpabililor, să supravegheze pe cei bănuiți și să întărească părțile slabe. Așa că dacă ducele

Ludovic n'a avut decât să facă sgomot la hotare pentru ca Franța să piardă întâia oară Milanul, trebuie să unească toată lumea în contra ei și a-i goni armatele din Italia pentru a-i răpi Milanul a doua oară. Și aceasta s'a întâmplat pentru motivele pe cari le-am arătat. Totuși Franța a pierdut Milanul și întâia oară și pe urmă. Am arătat motivele generale ale acestei pierderi, ne rămâne acum să arătăm ce mijloace răi mâneau regelui Franței, sau unui prinț care se află într'o astfel de situație, pentru a păstra mai bine cucerirea sa.

Zic dar că statele anexate statului creditor al cuceritorului, sunt sau limitrofe și au aceeași limbă, sau nu sunt. Când sunt limitrofe, este foarte ușor de a le păstra, mai ales dacă n'au fost libere mai înainte, căci n'ai decât să stărpești familia prințului care le stăpânea; și apoi, de vreme ce se păstrează vechile condițiuni și nu se află obiceiuri deosebite, oamenii trăesc în liniște împreună: după cum s'a văzut în Burgundia, Gasconia și în Normandia, care sunt alipite Franței de atata vreme. Și cu toate că vorbirea lor se deosebete puțin obiceiurile lor fiind aceleași, pot trăi în pace.

Și oricine, dobândind aceste state, ar fi vrut să le păstreze, ar fi trebuit să

*) „Il Principe“ tradus din italienește, de d. Av. Vasulescu, licențiat în drept, litere și filozofie.

obțină două lucruri: întâi, stărpirea întregului neam al fostului lor prinț, apoi, să nu schimbe întru nimic legile lor nici să le mărească dările; și așa statul cucerit și cel ereditar vor forma încurând unul și același corp; dar când se cuceresc state într'o provincie cu limba, moravurile și organizația deosebite, atunci întâmpinăm greutăți și-ți trebuie mult noroc și multă băgare de seamă pentru a-le stăpâni. Unul dintre cele mai bune și mai potrivite mijloace, ar fi, ca cel care le dobândește să meargă ca să locuiască în ele. Astfel posesiunea ar fi mai sigură și mai durabilă, dovadă e Turcul, care ori câte mijloace ar fi întrebuințat, n'ar fi păstrat Grecia, dacă n'ar fi mers s'o locuiască*). Căci, când ești la fața locului, vezi cum se nasc neorânduile, și poți să le preîntâmpini cât de curând, pe când dacă ești aiurea, nu le afli decât când sunt prea mari, ca să poți să le îndrepti. Afară de aceasta, provincia nu e jefuită de ofițeri și supușii sunt mulțumiți de a putea recurge numai decât la prinț, și prin urmare au destule motive de a-l iubi, dacă sunt oameni buni, sau de a se teme de el, dacă sunt răi. Acei dintre străini, cari ar voi să vatem statul sunt împiedecați

de frică, așa că, prințul locuind în statul anexat, nu poate să-l piardă atât de ușor. Un alt mijloc de conservare a statului anexat, e de a trimete colonii în una sau două din localitățile care sunt ca o cheie a acestui stat; în caz contrar e nevoie de a ține trupe numeroase. Și coloniile nu costă atât pe prințul care le fondează și le întreține cu puțină cheltueală; de altmintrelea el nu stânjinește decât o parte foarte mică din populație, adică pe acei cărora le răpește pământurile și casele spre a le dăruii noilor locuitori. La urma urmei, cei nepăstuiți fiind săraci și împrăștiați nu pot să vatem pe prinț niciodată; toți ceilalți, cari sunt cruțați stau liniștiți cu atât mai mult cu cât se tem, ca făcând vre-o greșală să nu li se întâmple ca celorlalți cari au fost jefuiți. De aci conchid că aceste colonii nu costă nimic, sunt mai credincioase și jicnesc mai puțin, iar cei nepăstuiți fiind săraci și împrăștiați, nu vor putea vătăma, după cum am mai spus.

(Va urma).

Accastă operă e scrisă în 1532. și deci faptele pe care le arată Machiavelli sunt contemporane aceluia timp.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Răspuns la o nedumerire

D. N. Iorga în ultimul și prea interesantul număr al „Neamului Românesc“ își exprimă nedumerirea sa pentru că o revistă tachistă „cutează a vorbi convenabil de dușmanii tachismului“.

Intotdeauna am admirat și vom admira activitatea literară și științifică a d-lui N. Iorga, cea ce nu putem admira este politica d-sale intransigentă, politică cinstită de altfel, dar foarte exploatată de dușmanii neamului românesc, cari și astăzi cutează să întrebuințeze personalitatea d-lui Iorga ca uneltă a politiceii

lor destrăbălate.

Rugăm pe d-l Iorga să creadă că elevii și admiratorii d-sale vor face politică demnă de profesorul lor, chiar în partidul d-lui *Take Ionescu*, căci acest mare geniu al neamului românesc, chiamă poporul român la luptă mare în contra *oligarhiei* ce de atâta amar de vreme asuprește acest popor, la luptă mare pentru redobândirea libertăților constituționale atât de mult innăbușite prin politica nefastă a partidelor istorice.

N. I. P.

Cupidon

*Cupidon, copil de floare,
Care leagă multe vieți,
A plecat la vânătoare
Cu-a lui tolbă de săgeți.*

*Și-i așa frumos de pică,
Dupe el poți să și mori,
Are gură mititică
Iar săgețile de flori.*

*Când în inimi de fecioare
Ale lui săgeți să frâng,*

*Vai! atât de rău le doare...
Dar el râde, ele plâng.*

*De îl mângâie o clipă
Răsfățat pe brațe moi,
A plăcerilor risipă
El o cere înapoi.*

*Și de 'l blestemă amarnic
Pentr'un singur sărutat,
Cupidon copil sburdalnic
N'are frică de păcat.*

Mireio.

Moravuri politice

Instigațiuni criminale în armată. Profitând de afacerea maiorului Sturza, atât de mult agravată prin nedibăcia ministrului de război, oarecari politicieni voesc să pună la cale o grevă a ofițerilor.

Sperăm că ofițerii români vor asculta de capete mai bine constituite și nu se vor lăsa ademeniți de acei politicieni naufragiați, cari voesc să-și salveze interesele politicii lor păcătoase scoborând prestigiul armatei.

Ziarul popular „Tara“ publică măgulitoare aprecieri la adresa noastră, mulțumim și promitem a ne sili să corăspundem așteptărilor.

Asemenea și ziarul „Dimineața“.

„Unii trag foloasele și alții trag ponoasele“. Așa a zis d. Bădărău la întrunirea din Târgoviște, vorbind de un caz în care d. Iorgu Cantacuzino stăruia de d. Bădărău ca să roage pe Fischer să împrumute pe o rudă a veneratului cu 200.000 lei. Neizbutind d. Bădărău, d. Cantacuzino a chemat pe Fischer și l'a convins să împrumute pe blazonatul scăpătat.

Și cantacuziniști vorbesc de forța morală.

Injosirea magistraturei continuă. Ziarele Independența și Voința, în articole insolente ce se atribuiesc de unii d-lui

Vintilă Brătianu, insultă magistrații uneia din Curțile de Apel, din București pentru că au îndrăznit să acorde despăgubiri unui funcționar al primăriei care fusese dat afară pe nedrept.

Ce să mai zicem de ziarele din provincie!

Suntem informați că, Primăria Capitalei a hotărât să schimbe numele stradei Mercur în acela de Marghiloman, în amintirea faimoasei exproprieri ce s'a operat în acea stradă.

La Craiova, în secolul al XX-lea se bat la spete țaranii, cari îndrăznesc să reclame la Tribunal, pe sbirii satelor.

În vremurile astea de criză, d. Anton Carp, ministrul domeniilor, în loc să chivernisească banii pentru a cumpăra paie și fân la iarnă, a cumpărat un urangutan împaiat pe fabulosul preț de 60000 lei. Țara arde în foc și ministrul domeniilor..... cumpără urangutani.

Multă filozofie a pus d. Disescu, în măiestosul discurs dela bauchetul din R.-Vâlcea tratând despre forța morală.

Au avut dreptate meseni să-i facă ovațiuni entuziaste ridicându-l pe brațe.

Moravuri Gazetărești

Presă venală. *Universul* care era odată ziar popular și cu oarecare pretențiuni de independență, părăsind pomada italiană și hapurile de catramină, își vinde serviciile acelor ce dau mai mult.

Probă, corespondența mincinoasă cu privire la întrunirea conservatorilor democrați din Râmnicu-Vâlcea.

Cât a trăit Cazavilan, „Universul“ era un factor de cultură, azi constituie o rușine pentru presa noastră.

* * *

În Craiova apare, de scurtă vreme, un ziar cotidian condus de vrednicul gazetar G. Constantinescu-Jiu și întreținut de simpaticul tânăr conservator-democrat d. Nicu N. Popp

Ziarul „*Doljiul*“, bine scris și bine informat, este pentru Craiova o *necesitate*.

Li urăm viață lungă și muncă spornică.

* * *

Un fenomen curios. Dela un timp, Craiova a început să devie orașul curiozităților. Deși nu se mai vorbește de zâna jumătate femeie și jumătate pește din lacul Bibescului, nici de balta fără fund dela Craiovița (afară de gazeta geologică „*Timpul*“ care publică Legenda Craioviței), totuși năzdrăvăniile se întâmplă chiar azi și dau mult de vorbă lumii.

Apar în orașul nostru, ca în nici o parte a globului pământesc, două gazete cu același nume și intitulate ambele, ca organe național-liberale.

Titlul celor două publicațiuni este „*România Nouă*“ care l'a început era al unei singure gazete aparținând unei grupări a tinerilor liberali, proprietari fiind domnii Virgil Nicolaid, Dem. Stoenescu, Strelicescu, Mețulescu, etc.

Această gazetă a reușit să formeze un frumos curent politic, ba chiar să înfrâneze rapacitatea unor dinastii politice, excluzând în ultimul timp din gruparea „*România Nouă*“ pe unii membrii a căror rapacitate și duplicitate politică compromiteau pe ceilalți tovaroși cu obraz mai subțire.

De trei ani apare această gazetă și în acest an a ajuns la No. 81 cu data de 26 Mai. Mare a fost mirarea tuturor când s'a văzut apărând încă o gazetă tot cu titlul „*România Nouă*“, condusă de un domn Polycrat.

Fiecare din cele două gazete afurisec și exclud pe membrii fiecărei din ele și au să ajungă cu excluderile până la unul.

Curat bazmul celor doi urși cari s'au mâncat unul pe altul, până ce le-au rămas numai coadele!

Politica internă

D. Filipescu și femeia română

În ziarul „*Epoca*“ s'a publicat un articol în capul gazetei intitulat: d. *Take Ionescu și femeia română*, în acel articol sunt insultate în mod trivial femeile ce au manifestat pentru d. Take Ionescu la întrunirile și banchetele conservatorilor democrați.

Nu vom discuta dacă a fost serioasă critica ziarului junimist și condamnarea femeilor ce fac politică în România, acum când în America femeile votează și în

Anglia se face mișcare pentru a se da femeilor drepturi politice, dar ținem să exprimăm disprețul nostru pentru josnicile caractere cari nu pot suporta nici entuziasmul femeilor.

Eșirea *donchișotească* a d-lui Filipescu, călare pe Tartarin de Tarascon (Ranetti), pentru *a se bate cu femeile*, ne pare că se poate de caraghioasă.

În curând vom vedea pe *Donchișotul dela Făurei*, plecând la luptă contra *furnicilor* și a *morilor de vânt*, aceasta spre cea mai mare rușine a neamului său—a

nu se confunda cu neamul românesc—și a partidului politic de ale cărui destine pretinde că dispune.

* * *

Opoziție veșnică și fără prihană. Prodigul domn Vlădescu ar fi îndemat pe cetățenii din Buzeu, să facă cu junimiștii opoziție veșnică, căci partidul d-lui Carp este *neprihănit*.

Faimosul fost ministru de instrucție ar fi auzit la eșire pe un cetățean care făcea reflecțiuni cu voce tare: „Da, da, vom

face opoziție veșnică, fără prihană, dar cu... *soacre*“.

Citim în „Țara“^{*}, următoarea apreciere făcută de un amic al d-lui Filipescu relativ la discursul acestuia cu ocazia banquetului dat în onoarea expropriatului dela Buzeu.

— „Filipescu a rostit un discurs foarte violent. A fost brutal, cu gesturi teribile, a amenințat cu pumnul, cu cuțitul de pe masă, era să spargă un pahar și o farfurie, dar a fost bine“.

Felicitările noastre, zice „Țara“. Și ale noastre asemenea.

Politica externă

Faimosul trădător de patrie *Dreyfus*, iarăși dă de vorbă cronicelor sensaționale.

Un naționalist Grégori — revoltat de cinismul dușmanilor Franței, a tras fără efect — asupra celui mai mare gâde al neamului său.

Și pe când *François Coppée* este scoborât în groapă supt ploaia insultelor socialiștilor — oameni fără D-zeu și fără rușine, — *Zola* este înălțat la Pantheon și *Dreyfus*, pentru a doua oară, ridicat la rangul de martir.

Nobila gintă latină e cernită: Franța nu mai e a francezilor!

Impozitul pe rentă. Mare zarva în Franța cu impozitul asupra rentei. Opoziția a atacat cu violență proiectul guvernului. Ministrul de finanțe a pus *chestiunea de incredere* în numele guvernului.

Proiectul s'a votat, pentru cea mai mare satisfacție a socialiștilor și radicalilor socialiști.

* * *

Regele Serbiei ar fi compromis în complotul contra prințului *Nikita* al Muntenegrului.

N. I. P.

De la frații de peste hotare

Frații noștri de dincolo, sunt prigoniți din ce în ce mai tare. Zilele trecute tribunalul din Deva, a condamnat la o lună închisoare și 300 coroane amendă pe d-na Aurel Vlad, soția deputatului român Aurel Vlad. Cauza ar fi indemnul pe care îl dă d-na Vlad conaționaliilor ei, de a urmări cursurile la școalele românești.

Istoria ne învață că atunci când cruzimea unor tirani, se îndreaptă și către femei, e semnul pieirei lor. Este teribilă toana ungarilor contra oricărei manifestațiuni românești; jurnale confiscate, sumă de procese intentate oricărui român

fruntaș pentru inchipuiri de ațâțare ori răsvrătire contra guvernului ungaresc. Toate le-au suferit frații noștri martiri.

Ei bine, tocmai răbdarea și tenacitatea lor, a exasperat și mai mult pe unguri.

De aceia, în neputința lor de a distruge un element numeros și plin de vitalitate, pe calea urmăririi și pedepsirii fruntașilor bărbați, acum au recurs la o infamie și mai mare: pedepsirea femeii române.

Se înșeală amar acești unguri cu sufletul de câine, dacă cred că vor reuși să innăbușe strigătul de dreptate pe care

o cere un neam asuprit. Se vor convinge curând, că femeile din Transilvania sânt atât de brave ca și bărbații români.

Ca și *Charlotte Corday* sau *Jeanne D'Arc*, surorile lor de sânge, femeilor românce nu le este frică de moarte în lupta pentru biruința dușmanilor, și salvarea neamului lor.

A. C.

Ni se strânge inima de durere, când vedem că frați noștri de dincolo își pierd vremea cu mai multe feluri de politică.

Ziarul „Ungaria“ tratează de „Ultraști“ pe naționaliști români.

Nu înțelegem politica moderată profesată de „Ungaria“, și în aceste critici momente fraternizarea cu Unguri miroase a trădare de neam.

M. D.

Felurite

O urâtă impresie a făcut, în toate cercurile, cazul de imoralitate și destrăbălare, ne mai pomenită, a profesorului Untu, despre care pomeniște și „Monitorul“ cu data de 28 Mai.

O informație mai largă și precisă vom da în numărul viitor al revistei noastre.

* * *

Noroc democrat. D. Nicolae Rioșianu, fost deputat, a câștigat la Loteria Statului Român 25.000 lei. Losul era cumpărat dela colectura „Banca Muncii“ din Craiova.

D. Rioșianu e democrat, Banca Muncii este instituție democratică. Și norocul a început să țină cu democrați!

* * *

D. *Georgică Proicea* a fost numit stagiar.

* * *

În revista de drept „*Pagini Juridice*“, care apare în Craiova, d. avocat Eduard Dioghenide, publică un frumos și interesant articol de polemică, intitulat: „*Dreptul român în literatura juridică românească*“ (d-l S. G. Longinescu față de d-l Titu Maiorescu).

* * *

D. *Anton Bottea* avocat, a ținut o

strălucită cuvântare la banchetul conservatorilor democrați din R.-Vâlcea.

* * *

În toate întrunirile dela Ploiești, Călărași, Pitești, Buzău și R.-Vâlcea, conservatorii democrați au fost primiți cu melodiosul și triumfalul *Marșul Democrației Române* dedicat d-lui Take Ionescu de colaboratorul nostru d-nul *Mihail Drăgănescu*. Muzicile militare, și orchestrele naționale l-au repetat de nenumărate ori.

* * *

A apărut: *Angèle-Valse* pentru piano de *Mihail Drăgănescu*. Prețul 2 lei. Editura Magazinului I. Mischoznichii, Calea Unirei, Craiova.

* * *

Demisiunea consiliului de disciplină al Baroului de Dolj. Față cu achitările pronunțate de Curtea de Apel în procesele avocaților suspendați de consiliul de disciplină pentru că lucrau cu samsarii, ne mai putându-se ține ordine în barou, d. decan Betolian a hotărât să convoace adunarea generală a avocaților și întreg consiliul de disciplină să-și prezinte demisia.

Actualul consiliu de disciplină nu vrea să fie o simplă ficțiune.

Revista revistelor

De multă vreme „*Luceafărul*“ nu mai corespunde unei nevoi sociale în numele căreia a apărut. A fost la început o revistă de propăvăduire, care caută să introducă și în viața ardelenilor ideile ce începuseră a se manifesta și a prinde

în regat; o revistă care caută să risipească miasma de dibuire și neorientare a curentelor moștenite de diferite *cetățui*. Și-n neîncrederea și sfiala cu care a pornit la început, *Luceafărul*, era mai simpatice și mai atrăgător. Din începutul a-

cela a răsărit poezia înălțătoare a lui Goga și tot așa talentul de mare prozator și înțelegător al împrejurărilor sociale și situațiilor sufletesti, al D-lui Agăr-biceanu. Dar când a început să se gătească în strae mai frumoase pe din afară, înăuntru a pătrus ambiția Donjuanului de dictator, care-și împodobește casa cu frumoase tablouri de pictură, și care a crezut într'o clipă de rătăcire, pentru că îndrumătorul vieții noastre literare se retrăsese de la revista unde a pornit adevărata muncă, că poate stăpâni cu un gest literatura de prin toate ținuturile Româniilor.

Amarnică înșelare. Căci se cere pentru asta cultură largă, bun simț și dacă nu mult, cel puțin o leacă de talent.

Și am ajuns cu „Luceafărul“ nostru, de la strălucirea de altă dată, să vedem cum unul din foștii directorii, motivează prostia celui rămas astăzi, că nu trebuia luat în samă că el nu-i de cât un biet „incepător“.

D. Goga spune lucrurile acestea, după ce d-sa și-a înființat revista politică, personală despre al cărei rost vom vorbi într'un număr viitor.

Ce a rezultat din toate acestea?

O amarnică dezorientare și demoralizare în presa ardeleană. Lupta între cele două biserici; desconsiderarea oamenilor muncitori cari se străduiau pentru răspândirea culturii. Și ne-a fost dat să vedem într'o clipă, cum „împărați cugetări românești“, de altă dată erau întrebați de ce se amestecă în treburile Ardelenilor. Și ne-a mai fost dat să vedem încă ceva: Cum ziarele de dincolo încep să i-a apărarea cutărui și cutărui partid de la noi pentru subvenția care o acorda primăriile orașelor noastre.

Spun toate acestea cu multă părere de rău și fără nici o răutate, ci numai din convingerea pe care am căpătat-o în timp de zece ani, de când am urmărit, pas cu pas, toate manifestările literare din toate părțile României. Și ași dori ca D-l Tăslăuanu să-mi răspundă, nu prin expedierea vre unei telegrame care să-mi vestească că trebui să-mi pregătesc frigărea de luptă, dacă cele ce le-am spus nu corespund adevărului, cu care sunt prietin nedespărțit.

Din numărul pe Mai, al „Vieții Românești“ se desprinde tot mai mult frumusețea comediei *Cometa* a d-lor Anghel și Iosif. Un articol al răposatului I. Radovici: *In chestia agrară* și un frumos necrolog al d-lui D-r I. Cantacuzino *în amintirea lui Ion Radovici* al cărui portret se dă în fruntea revistei.

Un șir lung de cronici, mai lung de cât tot materialul literar, așa că s'ar putea numi în loc de „Viața Românească“ *Cronica Românească*. Recenziile d-nei Isabela Sadoveanu sunt pătimase și nedrepte. Polemica între d-nii Aurel Popovici și C. Stere se urmează și fâgăduesc și mai departe să se urmeze.

Un foarte frumos număr festiv, a tipărit „Neamul Românesc“, cu prilejul inaugurării tipografiei de la Văleni-de-Munte. Un răspuns documentat la atacurile pornite în potruiva d-lui Căpitan Sturdza, supt semnătură: unui doritor de progres, cu titlu; *Vrem o eră nouă*. Poezii frumoase de C. Ardeleanu, I. Susanu și P. S.

În sfârșit a dat Dumnezeu și *Sămănătorul* — mai bine eulegătorul — are o cronică. Dar știți o cronică, așa cum știe să facă d. Scurtu, cu epitete și superlative, cu paginile și prețurile volumelor, cu edituri și para edituri. Despre foloasele ce a adus d-l Scurtu, și cu cât a îmbogățit literatura cu operele d-sale, vom vorbi în numărul viitor. Dar altceva e acum: în numărul trecut al revistei noastre, spuneam că a dispărut cronică Sămănătorului și d. Scurtu, cronicarul a tot puternic, vrea să ne dovedească că tot mai știe să facă cronici.

D. Scurtu ne răspunde *scurt*, că suntem analfabeci, pentru că pretindem că țăraniii noștri fac politică și cunosc foarte bine politica țării.

Rugăm pe d. Scurtu, dacă e *scurt* de vedere, să își mai pună o pereche de ochelari ca să vadă până în jud. Dolj, unde avem cluburi politice la sate.

Dar de ce nu ne răspunde d. Scurtu la ceea ce privește revista Domniilor lor? Răbdare d-lor până la numărul viitor!

E. Taină.

Gazeta „România Nouă“ ediția Victor Schileru ne atacă, regretăm că nu putem polemiza. De oarece recunoaștem numai ediția d-lui V. Nicolaid ca veritabilă „România Nouă“, nu putem răspunde altor fantome.

Cu neantul și cu morile de vânt nu ne luptăm.

N. I. P.